

Ze względu na różnorodność modeli zabezpieczenia społecznego oraz znaczne zróżnicowanie przyjętych koncepcji prawno-organizacyjno-finansowych wsparcia środowiskowego w ramach deinstytucjonalizacji w krajach UE oraz OECD nie można wyróżnić jednego schematu dotyczącego jednostek zapewniających w.w. wsparcie, które byłyby odpowiednikiem mieszkań chronionych w polskim systemie pomocy społecznej. We wszystkich krajach istnieją nieinstytucjonalne formy pomocy, w których zapewnione są różnorodne usługi. Tendencją dominującą w krajach UE jest tworzenie wsparcia przede wszystkim w środowisku lokalnym, we własnych mieszkaniach osób niesamodzielnych, wynikające z dążenia do uznania ich prawa do samodzielnego życia. Europejska Sieć Niezależnego Życia (ENIL) w 1992 r. zdefiniowała pojęcie „niezależnego życia” i określiła standardy, które muszą być spełnione, aby działania w tym kierunku mogły zostać uznane za dążenie do zapewnienia osobom niesamodzielnym samodzielnego życia. Nie ma jednolitego modelu wspierania osób niesamodzielnych w środowisku domowym i lokalnym, niemniej jednak idea samodzielnego życia zaczyna dominować nad pomocą instytucjonalną (np. w Niemczech, Bułgarii, na Islandii). Jednak tylko Szwecja oferuje swoim niesamodzielnym obywatelom pełen wybór i kontrolę nad otrzymywanym niezbędnym wsparciem, które służyć ma samodzielnemu życiu, zapewniając im niemal identyczny dostęp do wszystkich usług jak pozostałym członkom społeczeństwa. W kilku krajach powyższe wsparcie świadczone jest w ramach systemu opieki medycznej, w innych zakwalifikowanie się do pomocy zależy od miejsca zamieszkania (regionu/rejonu), a w jeszcze innych zapewnia się tylko opiekę fizyczną nie biorąc pod uwagę potrzeb osób w zakresie wsparcia społecznego/ środowiskowego. Nadal w części krajów dominuje tendencja do rozwoju pomocy instytucjonalnej (np. w Polsce i Rumunii, na Łotwie), ale z kolei w niektórych (w Danii, Norwegii i Szwecji) osoby niesamodzielne nie prowadzą życia w dużych instytucjach tylko w lokalach grupowych (liczba mieszkańców jest mniejsza niż 6 osób), pawilonach mieszkalnych, z rodzinami lub zupełnie samodzielnie we własnych mieszkaniach. Niestety, nadal „kultura zależności” sprawia, że odpowiedzialność za opiekę nad tymi osobami spada na rodzinę lub bliskich (obserwuje się to zwłaszcza w krajach wschodnioeuropejskich: w Polsce, Bułgarii i Rumunii). Istnieją też duże różnice w zapewnieniu źródeł finansowania niezbędnych usług. Można podzielić je na trzy rodzaje: budżet osobisty osoby (np. w Polsce), bezpośrednia wypłata gotówkowa do samej osoby lub podmiotu zarządzającego wsparciem (np. w Niemczech, Belgii, Holandii) oraz wspieranie płatności bezpośrednich na usługi lub budżetów osób niesamodzielnych.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
województwie	16	dane administracyjne	w zakresie kontroli i nadzoru określonego standardu usług i stosowanych procedur
podmioty prowadzące mieszkania chronione (jednostki samorządu terytorialnego – gminy i powiaty, organizacje pożytku publicznego.)	703 podmioty ogółem (612 jednostek samorządu terytorialnego, 91 podmiotów niepublicznych)	MPiPS-03 Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za 2016 r.	realizacja usług na poziomie określonego standardu usług i stosowanych procedur
uczestnicy wsparcia w mieszkaniach chronionych	2774 osoby	MPiPS-03 Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za 2016 r.	możliwość korzystania z usług oferowanych w mieszkaniach chronionych na poziomie określonego standardu

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt rozporządzenia zostanie przesłany do zaopiniowania przez wskazanych poniżej partnerów społecznych: na podstawie art. 19 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1881) do Forum Związków Zawodowych i Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych Związku Zawodowego Pracowników Socjalnych i Pomocy społecznej, NSZZ „Solidarność”.

Projekt regulacji zostanie przedstawiony następującym podmiotom:

1. Radzie Pomocy Społecznej przy Ministrze Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej,
2. Radzie Działalności Pożytku Publicznego,
3. Radzie Dialogu Społecznego,
4. Polskiemu Towarzystwu Pracowników Socjalnych,
5. Stowarzyszeniu Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej FORUM,
6. Ogólnopolskiemu Stowarzyszeniu Miejskich i Gminnych Ośrodków Pomocy Społecznej „Razem”,